

Pestprotocol

Pesten op school: hoe ga je ermee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Wij willen op school kinderen een gevoel van veiligheid bieden, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dat gaat soms niet vanzelf vandaar dit pestprotocol.

Doel van het pestprotocol

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels, afspraken maken en indien nodig de aangegeven stappen uitvoeren.

Wat doen we als school aan preventief beleid?

- Een keer in de week geven we een les over het omgaan met elkaar. We werken met de methode 'Kinderen en hun sociale talenten'.
- We werken met 7 basisregels die in alle groepen op een duidelijk zichtbare plaats zijn opgehangen.
- We werken constant aan een positief pedagogisch klimaat en positieve omgangsvormen en onderlinge betrokkenheid.
- In de klas hebben we groepsregels over omgaan met elkaar.
- In de gangen hangen posters met duidelijke regels over omgang met elkaar, omgang met materialen, rust en veiligheid en pesten.

Wat verstaan we onder pesten?

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders).
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op onze school is de interne vertrouwenspersoon en anti-pestcoördinator: Thomas Scherpenisse. Extern vertrouwenspersoon is mevrouw N. Blijleven-Voordouw, Hoeksekade 109, 2661 GH Bergschenhoek. Tel.nr. 010 – 529 06 54.

Pestprotocol

Oorzaken van pestgedrag

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Signalen van pesterijen

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleding.
- Isoleren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Schoolregels

Deze regels gelden voor alle groepen en hangen goed zichtbaar in de lokalen.

1. We zeggen alleen aardige dingen tegen elkaar.
2. Iedereen mag meespelen.
3. We luisteren goed naar elkaar.
4. Anders zijn is leuk!
5. Ruzies proberen we uit te praten.
6. We helpen elkaar als dat nodig is.
7. Als we er niet samen uitkomen gaan we naar de meester of juf!

Deze regels gelden op school en daarbuiten!

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht. Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zgn. groepsregels. Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

Pestprotocol

Aanpak van ruzies en pestgedrag

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1:

Eerst zelf (ensamen) uittekomen. De leerkracht geeft regelmatig in de klas tips voor het oplossen van ruzies. De lessen uit de methode 'kinderen en hun sociale talenten' sluit hier goed bij aan.

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. Ook een medeleerling heeft de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht te melden. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor de sfeer in de groep!

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties). Deze ruzies worden genoteerd in de groepsmap en de toedracht wordt vermeld. De ouders van de pester en de gepest worden over de ruzies en pesterijen benaderd. De leerkracht probeert samen met de ouders te werken aan een bevredigende oplossing.

Stap 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

De leerling wordt ingebracht tijdens een bouwvergadering.

Het gedrag wordt besproken met de IB-er. De directeur wordt op de hoogte gebracht. Beiden zitten in de Interne zorgcommissie.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Pestprotocol

Consequenties als de stappen geen resultaten laten zien voor het gepeste kind

Deze aanpak wordt uitgevoerd zolang het nodig is. De ouders worden regelmatig op de hoogte gesteld van het verloop daarvan.

Fase 1

- Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem. De leerkracht schrijft daaronder zijn of haar commentaar. Het werk wordt meegegeven naar huis om door de ouders ondertekend te worden.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij of zij met het gepeste kind uithaalt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Fase 2

Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. Het pestgedrag van leerlingen wordt genoteerd in de groepsmap.

Fase 3

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.

Fase 5

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Bijlagen:

1. Begeleiden van het gepeste kind en de pester
2. Adviezen aan de ouders van onze school

Pestprotocol

Bijlage 1

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden zijn juist vaak reacties, die een pester wil uitlokken.
- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Zoeken van een sport of club waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld “naar school brengen” of “ik zal het de pesters zelf wel eens even gaan vertellen”. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van ruzie maken/pesten. Bijvoorbeeld: de baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen.
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school. Wij houden ons aan deze regel.
- Straffen als het kind wel pest en belonen (schouderklopje) als het kind zich aan de regels houdt.
- Kind eerst leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de “stop-eerstnadenken-houding” of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school moet goed zijn door elkaar te informeren en met elkaar te overleggen.
- Je inleven in het kind. Wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen van hulp. Bijvoorbeeld van de jeugdgezondheidszorg, huisarts of GGD.
- Het volgen van een sociale vaardigheidstraining kan goed helpen.

Pestprotocol

Bijlage 2

Ouders van gepeste kinderen

- Houde communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind en neem uw kind serieus.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Je kind vertellen dat het aardig is. Kinderen die gepest worden, vinden zichzelf vaak niet aardig. Het kind moet weer zelfrespect krijgen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport .
- Vertel dat u en de school er alles aan gaan doen om het pesten te laten stoppen.

Wat kun je als ouders beter niet zeggen?

- *Je moet er tegenin gaan en niet alles pikken!*
Als je kind zich goed tegen zijn pesters kon verweren, dan zou de vicieuze cirkel doorbroken worden. Helaas weet je kind meestal niet hoe dat moet.
- *Sla terug!*
Dit advies geven de meeste ouders hun kinderen. Ze zien over het hoofd dat hun kind zwakker is dan de anderen.
- *Ze zullen je vast niet zonder reden gepest hebben!*
Natuurlijk is het ook zinvol om niet uit te sluiten dat het kind een aandeel in de conflicten kan hebben. Misschien heeft het kind wel aanleiding gegeven. Maar het pestgedrag zal door dat inzicht niet verdwijnen. Integendeel, het kind zou denken dat de anderen hem zo mogen behandelen.
- *Je kunt ze het beste uit de weg gaan!*
Dit zal het kind al geprobeerd hebben. Het klinkt eenvoudig, maar is onmogelijk behalve als het kind spijbelt.
- *Het gaat vanzelf over, wacht maar af.*
Ook dit is een goed bedoeld advies, dat het kind absoluut niet verder helpt. Afwachten betekent passief blijven, met andere woorden slachtoffer blijven.

Deze reacties geven niet alleen weinig steun, maar zijn een verdere aanval op het toch al beschadigde bewustzijn van het slachtoffer. Het kind is machteloos om het probleem zelf op te lossen.

Pestprotocol

Ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.